

ΑΘΗΝΑΪΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Εν Ἑλλάδι... Δρ. ν. 3.—

Εν τῇ ἀλλοδαπῇ » » 3,50

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΚΑΣΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΤΙΜΑΤΑΙ

Λεπτῶν 20

261—Γραφεῖον ὁδ. Ἑρμοῦ—261

Ἡ ὀργὴ πυρπολεῖ τὴν οἰκίαν, καὶ πάντα τὰ πνεύματα, ἐπασχολοῦνται ἐκ τῆς ταραχῆς, καὶ σκοποῦσιν ἐξώθῃσιν, ἀμυναν, δυσἀρέσκειαν καὶ ἐκδίκησιν. Εἶναι μικρὰ μανία, καὶ αἰώνιος ἐχθρὸς τῆς συνδιαλέξεως καὶ τερπνῆς συνομιλίας· ἐπιδιώκει τὸν ἴδιον σκοπὸν μετὰ πάσης ζήσεως, διορατικότητος καὶ δραστηριότητος, καὶ μετὰ ταχυτέρας κινήσεως λίαν θερμοῦ καὶ ἡλλοιωμένου αἵματος. Εἶναι πυρετὸς ἐν τῇ καρδίᾳ, ἐξαψὶς ἐν τῇ κεφαλῇ, πῦρ ἐν τῷ προσώπῳ, ξίφος ἐν τῇ χειρὶ, καὶ καθολικὴ μανία· ἐπομένως οὐδέποτε δύναται ὁ ὑπ' αὐτῆς κατεχόμενος νὰ ἔχῃ διάθεσιν νὰ προσευχηθῇ. Διότι ἡ προσευχὴ εἶναι ἡ εἰρήνη τοῦ πνεύματος ἡμῶν, ἡ ἡρεμία τῶν λογισμῶν ἡμῶν, ἡ ὁμαλότης τῆς ἀναμνήσεως, ἡ ἔδρα τῆς σκέψεως, ἡ παῦσις τῶν φροντίδων ἡμῶν, καὶ ἡ γαλήνη μετὰ τὴν ἐν ἡμῖν τρικυμίαν· ἡ προσευχὴ εἶναι τὸ ἐξαγόμενον ἡσύχου νοός, ἀταράχων λογισμῶν· εἶναι ἡ θυγάτηρ τῆς εὐσπλαγχνίας καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς γλυκύτητος· ὁ παρακαλῶν τὸν Θεὸν μετ' ὀργῆς, ἥτοι, μετὰ τεταραγμένου καὶ ἐν ἀνωμαλίᾳ διατελοῦντος πνεύματος, εἶναι ὡς τὸν ἀποσυρόμενον ἐν μάχῃ ὅπως συλλογισθῇ, τὸν κατασκηνοῦντα ἐν τῷ στρατοπέδῳ στρατοῦ, καὶ τὸν ἐκλέγοντα φρουρὰν ἐν τοῖς μεθορίοις ὅπως μείνῃ ἐν αὐτῇ ἡσυχος. Ἡ ὀργὴ εἶναι ἐντελὴς ἀπαλλοτριώσις τοῦ νοός ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐπομένως εἶναι ἐναντία πρὸς τὴν προσοχὴν ἐκείνην, ἥτις παρουσιάζει τὰς δεήσεις μας κατ' εὐθείαν γραμμὴν πρὸς τὸν Θεόν. Οὕτω δὲ εἶδον ἐγὼ κορυδαλὸν ἐγειρόμενον ἀπὸ τῆς χλοεῆς αὐτοῦ κλίνης, καὶ ὑψούμενον

πρὸς τὰ ἄνω, καὶ ψάλλοντα ὡς ὑψοῦτο, καὶ ἐλπίζοντα νὰ φθάσῃ εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἐγειρόμενον ὑπεράνω τῶν νεφῶν· ἀλλὰ τὸ δυστυχὲς πτηνὸν ἐξεδιώχθη ὀπίσω ὑπὸ τῆς ἰσχυρᾶς βοῆς ἀνατολικοῦ ἀνέμου· τῆς δὲ κινήσεως αὐτοῦ γενομένης ἀτάκτου καὶ ἐπισηφαλοῦς, κατερχόμενον πλείοτερον ἐν πάσῃ πνοῇ τῆς τρικυμίας ἢ ὅσον ἠδύνατο νὰ κρατηθῇ διὰ τῆς ἰσορροπήσεως καὶ συχνῆς ζυγίσεως τῶν πτερύγων του, ἕως οὗ τὸ μικρὸν πλάσμα ἠναγκάσθη νὰ καθίσῃ καὶ συσταλῇ, ἕως οὗ ἡ θύελλα παρῆλθεν. τότε δὲ ἐξετέλεσεν εὐτυχῇ φυγὴν, καὶ ἐγερθὲν ἐψάλε, ὥσαντι εἶχε μάθει τὴν μουσικὴν καὶ τὴν κίνησιν παρὰ τινος ἀγγέλου.*

«Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ δισταγμοῦ.»

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΜΑΚΕΔΟΝΟΣ ΣΠΟΥΔΑΣΤΟΥ.

[Συνέχεια καὶ τέλος].

«Θεά, ἀπεκρίθη τότε ἐκείνη μετὰ συστολῆς, παρῆλθον οἱ χρόνοι, καθ' οὓς τὰ τέκνα τῆς δύσεως τὰ ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς μουσῆς ἐκτραφέντα ἔτεινον πρὸς με χεῖρας ἀρωγούς. Οἱ εὐγενεῖς ἐκείνοι ἄνδρες, ὧν τὰ ὀνόματα ἀθάνατα ἀείποτε τηρῶ ἐν τῇ καρδίᾳ μου, πρὸ πολλοῦ ὑπέστησαν τὴν εἰς τοὺς θνήτους ἀναπόφευκτον μοῖραν· καὶ νῦν, ὅτε ὀρίζων πολυτάραχος ἀνοίγεται εἰς τὸ στάδιον τῆς φιλοδοξίας, ὅτε τὸ συμφέρον μόνον ψυχρὸν καὶ ἀπαθὲς ἀντικατέστησε τὸ αἶσθημα τῆς δικαιοσύνης, νῦν βέβηλος γλώσσα ἀποκαλεῖ τὴν χώραν μου, χώραν ληστῶν καὶ βαρβάρων, νῦν οἱ τὸ βασιλείον μου φειδωλῶς διαχαράξαντες μειδιῶσι σκω-

* Jeremy Taylor.

πτικῶς διὰ τὴν σμικρότητά μου. Ἀναξιοπαθοῦσα λοιπὸν καὶ παραγνωρίζομένη ὑπὸ τίνος θέλω ἐνισχυθῆ κατὰ τὴν ἀνισον ταύτην πάλιν;

«Θάρρει, ὦ τεθλιμμένη γύναι, ἡ Πρίνοια μάτην δὲν ἔδωκεν εἰς τὸν Ἕλληνα τὴν φιλοπατρίαν, ὡς τὸ ἰδιάζον αὐτοῦ χαρακτηριστικόν. Μακρὰν εἰς τὰ ἀπώτατα μέρη τοῦ κόσμου οὗτος εὐρισκόμενος σκιρτᾷ ὁ σάκκισ ἀκούει τὸ ὄνομα τῆς γενεθλίου αὐτοῦ γῆς. Ὡς Ἕλλάς, τὰ τέκνα σου πανταχοῦ τῆς ὑψηλίου διεσπαρμένα πρὸς σέ, τὴν ποθεινὴν των μητέρα, στρέφουσι μετὰ στοργῆς τὸ βλέμμα, καὶ μετὰ μόχθων καὶ κινδύνων τὴν περιουσίαν αὐτῶν ἐπὶ ξένης συνάζοντα, προσέρχονται τέλος ἵνα καταθέσωσι παρὰ τοὺς πόδας σου τοὺς καρπούς τῶν κόπων των! Ὡς, εἴθε ποτὲ ὁ φθονερὸς τῶν παθῶν δαίμων νὰ μὴ μολύνῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ἕλληνος τὴν ἱερὰν ταύτην ἀγάπην» εἶθε οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν νὰ μὴ ἀνταλλάξῃ ποτὲ τὴν δικαίαν κατὰ τῶν διωκτῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀγανάκτησιν ἀντὶ οὐδεμιᾶς ἀνθρωπίνης εὐτυχίας οἰασθῇποτε. Ἀναριθμητὰ στίφη βαρβάρων σε κατεπάτησαν ἀνηλεῶς, νεκρικοὺς πέπλους ἐκάλυψε τὴν μαρμαρῆσαν μορφήν σου, ἀλλὰ δύναμεις θεῖα ὡραία καὶ πάλιν σε ἐξήγειρεν ἐκ τῆς ἀλγεινῆς σου ἐκείνης νάρκης. Μὴ φοβοῦ· ἐάν ξένοι λαοὶ διήρπασαν τὰ προγονικά σου κειμήλια, ἐάν οἱ Ὀλύμπιοι τὴν βαρβαρότητα διαφυγόντες εὗρον ἄσυλον εἰς τὰς μεγαλοπόλεις τῆς Δύσεως, ἐκεῖνοι ὑπὸ τὸν σκυθρωπὸν ἐκείνον οὐρανὸν εὐρισκόμενοι ποθοῦσι πάντοτε τὸν γλυκὺν τῆς φίλης πατρίδος των οὐρανόν. Ὁ δαίμων τῆς καταστροφῆς ἐπεκάθισεν βαρὺς εἰς τὰ μνημεῖα τοῦ παρελθόντος; μεγαλείου σὺ· σωροὶ ἐρείπιων κείνται περὶ ἐμέ τὰ εἰς τὴν σοφίαν ἀφιερωθέντα τεμένη, ἀλλ' ἐνταῦθα εἰς τοὺς προσφιλεῖς μοι τούτους τόπους ἀγαπῶ πάντοτε νὰ περιφέρωμαι ἀναπολοῦσα τοὺς χρόνους καθ' οὓς ἡ χαρίεσσα Νίκη μειδιδῶσα ἔτεινε πρὸς με τὸν στέφανον τῆς δόξης. Ἀλλ' ὁ προσφιλές μοι ἐκεῖνος ἄγγελος ἐκτείνει τὰς χρυσᾶς πτέρυγας τοῦ ἀπέπτη περίλυπος μακρὰν τῆς χειρὸς μου ὁ Ἑλληνισμὸς ὁ ὑπερηφάνως τὸν κόσμον διατρέξας ὡχρῶς νῦν καὶ κλονίζεται τὸν περὶ τῶν ὅλων ἀγωνιζόμενος ἀγῶνα, καὶ ἐνθ' οἱ λαοί, οὓς διέσωσεν ἐκ τῆς βαρβαρότητος μετ' ἐγωϊστικῆς ἀπαθείας θεωροῦσι τὸ σπαραξικάρδιον τῆς ἀγωνίης του θέαμα, αἱ σκιαὶ τῶν διδασκάλων τῆς ἀνθρωπότητος παρωργισμέναι ἐξεγείρονται ἐκ τῶν τάφων των καὶ ἡ μούσα κλίνουσα τὸ σκεπτικὸν μέτωπόν της θρηνεῖ σιωπηλῶς. Σπεῦσον λοιπόν, ὦ ποθεινὴ τοσούτων καρδιῶν ἐλπίς, σπεῦσον ἐκεῖ ἐνθα οἱ βαρυκαλοῦντες λαοὶ σὲ καλοῦσι.»

«Ἀλλ' ὦ θεὰ οἱ καταχθόνιοι συνδυασμοὶ τοῦ ἐχθροῦ μου πρὸ αἰώνων πλέκονται κατ' ἐμοῦ. Ἡ ἀπληστία δάκνει ὡς ἔχιδνα τὴν αἰμοχαρῆ αὐτοῦ καρδίαν καὶ τὸ κράτος αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς κατασκοπίης φρουρούμενον ἐκτείνεται ἀχανές, ἀπερίοριστον μέχρι τοῦ σημείου καθ' ὃ ἡ φύσις ἀρνεῖται νὰ δώσῃ ζωὴν. Ἐθνὴ ἀναριθμητὰ κλίνουσιν ἐντρομα τὸν πυχενα, ὁσάκις προφέρουσι τὸ ὄνομα τοῦ ἀγερώχου

αὐτῶν δεσπότης καὶ ἡ φωνὴ τῆς ἐλευθερίας ἡ διὰ μέσου τῶν αἰώνων πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα βοῶσα ἐκπνέει πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὰς ἀκοάς του, ὅς μόναι αἱ οἰμῶγαι τῶν ὑπ' αὐτοῦ σπαρτατομένων λαῶν καταθέλωσι! πῶς λοιπὸν θέλω δυνηθῆ ὡς ἀναχαιτίσω τὸν τρομερὸν τοῦτον ἐχθρόν;»

«Ἡ πάλιν εἰς ἣν προκαλεῖσαι, εἶναι πάλιν τῆς ἀληθείας πρὸς τὸ ψεῦδος, τῆς παιδείας πρὸς τὴν ἀμάθειαν, τοῦ φωτὸς πρὸς τὸ σκότος. Ὅτε αἱ φλόγες τῆς Κορίνθου ἀνήγγελλον εἰς τὸν κόσμον τὴν τελευταίαν τῆς ἐλευθερίας ὥραν, ἡ ἀθάνατος μήτηρ σου πρὸς τελευτοῦσα παρὰ τοὺς σθεννυμένους βωμούς μου, εὐλαβῶς διέσωσε τὴν ἀπ' αὐτῶν ἐκλείπουσαν φλόγα καὶ ταύτην ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην ἐμπιστευθεῖσά σοι ἀπῆλθεν εἰς τὰ Ὀλύμπια δώματα. Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πένθους καὶ τῆς δουλείας, τὸ μυστηριῶδες ἐκεῖνο ζώπυρον θαυμασίως κατὰ τῶν βαρβάρων ὑπερασπίσαν σε, κατεφώτισε τὴν Εὐρώπην ὅλην ἐν τῷ μέσῳ τῶν αἰώνων τοῦ σκότους καὶ παρσεκεύασε τὴν εὐδαίμονιαν τῶν νῦν ἀκμαζόντων κρατῶν· ἡ ἱερὰ λοιπὸν αὕτη παρακαταθήκη ἔστω σοι καὶ πάλιν φυλακτήριον ὅπλον. Ἐμφανίσθητι εἰς τὰ νεναρκωμένα πλήθη ὡς πρόδρομός μου ἄγγελος, τὴν λαμπράδα τῆς παιδείας ἀνὰ χεῖρας κρατοῦσα καὶ ἐξεγείρον ἐκ τοῦ ληθάργου τῆς πλάνης τὰς πεπτακυίας ἐκείνας ψυχάς, αἵτινες ἀνυπόπτως πρὸς καταχθονίους σκοποὺς δουλαγωγούμεναι προετοιμάζουσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν καταστροφήν. Καὶ ὅταν ἐξηντλημένη καὶ αἰματοφύρτος καταπέσῃς ὑπὸ τὰ βέλη τοῦ ἐχθροῦ, ὅταν ἡ νεκρικὴ ὡχρότης ἐπισκιάσῃ τὴν γλυκεῖαν μορφήν σου καὶ ὁ δαίμων τοῦ θανάτου περιπτάται πλησίον σου κρατῶν τὰς μελαίνας πτέρυγας τοῦ ὅταν ὁ ἐχθρὸς ἐξορμήσῃ κατὰ σου ἵνα σβύσῃ τὴν ἱερὰν ἐκείνην λαμπράδα ἣν, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἀγωνίᾳ οὐδέποτε θέλεις ἐγκαταλείψῃς, ὅταν ἐν τῇ βαρβαρῇ αὐτοῦ χαρᾷ ἐτοιμασθῇ νὰ κατασπαράξῃ τὸ θυμὸν σου, θέλω τότε ἐπιφανῆ εἰς τοὺς ἀτεβεῖς ἐκείνους. Ὁ κεραυνὸς τῆς θεῖας δίκης θέλει αἰφνης ἀντηχήσῃ καὶ τὸ φέγγος τῆς ἀληθείας θέλει ἀποκαλύψῃ τὰ ἐν τῷ σκότει διαπραχθέντα ἐγκλήματα καὶ ἐκεῖ εἰς τὰ ἄγρια βάραθρα τοῦ Ταρτάρου, ἐνθ' ἁκτὶς φωτὸς οὐδέποτε εἰσδύει, ἐκεῖ θέλω κατακρημνίσῃ τὸν ὑπερόπτην ἐκείνον, ὅστις προητοίματε τὸν ὀλεθρον ἔθνος εὐγενεῶς καὶ γενναίου.»

Ταῦτα εἰποῦσα ἡ Ἀθηνᾶ μετὰ φωνῆς βροντώδους ἀνέλαβε τὴν παρὰ τοὺς πόδας τῆς ἀσπίδα καὶ ἀπεμακρύνθη με βῆμα βραδύ καὶ μεγαλοπρεπές. Ἐκαταβὰς τότε τὸ δόρυ συγκρουσθὲν ἐπὶ τῆς χρυσεῆς ἀσπίδος καὶ ἡ γλαυκὴ ἐν τῷ ἄμα πετάξασα ἀπὸ τῶν ἀντηχούντων εἰσέτι ἐρείπιων, ἐξέβαλε τὴν μελαγχολικὴν αὐτῆς κραυγὴν καὶ ἠκολούθησε τὴν θεὰν ἥτις ἐγένετο ἄφαντος διὰ τῶν κιόνων τοῦ ναοῦ τῆς.

Τότε ἡ τεθλιμμένη ἐκείνη γυνὴ ἔκαμε βήματά τε νὰ ἵνα ἀναχωρήσῃ, ἀλλ' ἰδοῦσά με ἐπροχώρησε πρὸς τὴν γωνίαν ἐνθα ἐκαθήμην καὶ προσηλώσατα ἐπ' ἐ-

μου τοὺς δακρύοντας ὀφθαλμούς της μοι εἶπε μετὰ φωνῆς γλυκείας ἀλλ' ἐπιτυχτικῆς.

Ὡ παῖ Μακεδὼν, ἡ χώρα ἐν ἣ εἶδες τὸ φῶς στενάζει ὑπὸ τοῖς πόδας τῶν ὑβρίζοντων αὐτήν· καὶ σὺ καθεύδεις ἐνταῦθα μικροψυχῶν καὶ εἰς ἀγόνους σκέψεις κατατρέβων τὸν χρόνον; Ἀπορεῖς πρὸς τί νὰ τραπῇς; ἀλλὰ μὴ λησμονεῖς ὅτι ὁ Ἕλλην τοῦ σταδίου αὐτοῦ ἀρχόμενος εἰς τὴν πατρίδα του μόνην ὀφείλει ν' ἀποβλέπῃ.

Τεθλιμμένη καὶ δειλιῶσα ἀπέρχομαι ἐκεῖ ἔνθα ἡ φωνὴ τῆς θεᾶς με καλεῖ, ὦ τέκνα τῆς Ἑλλάδος, ὦ ἀπόγονοι τῶν Μαραθωνομάχων ἀκολουθήσατε τὴν ἀλγοῦσαν πατρίδα σας. Δὲν σᾶς ὑπόσχομαι κλέος, δὲν σᾶς ὑπόσχομαι στέφανον, ἡ παγετώδης πνοὴ τοῦ Βορρᾶ ἀπεμάρανε καὶ τὰς τελευταίας μου δάφνας, ἀλλ' ὁ Ἕλλην ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ἐργαζόμενος, αἰσχύνεται νὰ κατέλθῃ μέχρι τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς μικροπλοτηρίας. Ἰδετε ποῖα ἐπιγραφή σταματᾷ τὸν διαβάτην ἐπὶ τῆς γῆς, ἥτις καλύπτει τὰ ὁσπᾶ τῶν ὑπὲρ ἐλευθερίας πεσόντων; Ἡ σελήνη μόνη ἐν μέσῳ τῆς σιγῆς τῆς νυκτὸς ἀποκαλυπτομένη μετὰ σεβασμοῦ χαιρετᾷ τοὺς τόπους ἔνθα κοιμῶνται οἱ τῆς νεωτέρας ἱστορίας ἥρωες! Ἀλλ' ἱκανὴ δόξα εἶναι διὰ τὰ εὐγενῆ ἐκεῖνα τέκνα μου ἡ συναίσθησις τοῦ ὅτι ἀναπαύονται ὑπὸ τὸν αἴθριον τῆς Ἑλλάδος οὐρανόν, ἐπὶ τῆς γῆς, ἣν ἐξηγόρασαν διὰ τοῦ ἰδίου των αἵματος. Ὑπαγε καὶ σὺ εἰς τὸ πεδίον τοῦ κινδύνου, ὕπαγε τέκνον ἀτυχές, ὑπὲρ τοῦ διανοητικοῦ τούτου ἀγῶνος ἐργαζόμενον νὰ προσφέρῃς τὴν ζωὴν σου ὡς ὀλοκαύτωμα ἐπὶ τῶν ἐξυβριζομένων βωμῶν μου. Καὶ ὅταν ἀπηυδακνῇ καὶ τεθλιμμένος κλίνῃς ἵνα ἀναπαυθῇς, ὡς ἀναπαύεται ὁ μαχητὴς ἐν μέσῳ τῆς κλαγγῆς τῶν ὅπλων, ὅταν μόνος καὶ μακρὰν τῶν φιλτάτων σου ἀπενίσῃς πρὸς τὸν ἄγγελον τοῦ θανάτου μὴ μικροψυχῆσῃς· διὰ μέσου τοῦ νεκρικοῦ σκότους θέλεις διακρίνει καὶ πάλιν τὴν πατρίδα σου μορφῇ, ἥτις ὡς ἡ Ἀρτεμις τὸν πιστὸν αὐτῆς λάτρη, θέλει σε περιπτύξῃ φιλοστόργως εἰς τὰς ἀγκάλας της κατὰ τὴν ὑστάτην ἐπὶ γῆς στιγμὴν σου. Τὸ χῶμα τῆς Μακεδονίας θέλει σε ἀποχωρίσει διὰ παντὸς ἀφ' ὅ,τι ἡ καρδία σου ἔχει φίλτατον ἐπὶ τῆς γῆς, ἐκεῖ, διὰ παντὸς θέλεις ἐγκαταλείψει ἐρήμους ἐπὶ τοῦ ἀχανοῦς κόσμου ἐκείνους, οἵτινες σὲ ἀπεκάλουν τὸν φύλακα τῆς εὐδαιμονίας τῶν ἄγγελον, τὸν γλυκὺν τῆς ζωῆς των προστάτην· ἀλλὰ θάρρει, εἶναι γλυκὺς ἐπίσης καὶ γαλήνιος ὁ ὑπὲρ ἐμοῦ θάνατος! Ἐπὶ τοῦ ταπεινοῦ σου τάφου ἀπωφανισμέναι καρδίαι, θέλουσι χύνει ὡς σπονδὰς τὰ θερμὰ δάκρυα τοῦ ἄλγους των, ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐκείνου τῆς υἱικῆς στοργῆς, παῖς τεθλιμμένος ἀνακαλῶν τοὺς χαρακτῆρας τῆς μορφῆς σου, κλίνει γόνυ μετὰ σεβασμοῦ, θέλει ἀείποτε ἐμπνέσθαι τὴν πρὸς τὴν πατρίδα του ἀγάπην.

Βαθεῖα τότε σιγὴ διεδέχθη τοὺς λόγους της ἐκείνους, ἠθέλησα νὰ τῇ ὁμιλήσω ἀλλ' ἡ συγκίνησις μ' ἐξέπλησεν. Ἡ νύξ εἶχεν ἀπέλθει ζοφερά καὶ θυελλώδης, ὀλίγοι· τινεὶ ἀστέρες τρέμοντες ἔλαμπον ὑπεράνω τῶν

τόπων ἐκείνων. Ἐκπληκτος ἠγέρθη τότε παρעוּתוּ καὶ κλίνας γόνυ ἀνεφώνησα.

«ὦ Θεέ, μυστηριώδης Πρόνοια, ἡ ἐπὶ τὰς τύχας τῶν ἐθνῶν ἐφορεύουσα, σὺ ὁ διὰ τῶν ἀνεξέρευνήτων σου βουλῶν ἐν μέσῳ τρικυμιῶν καὶ κινδύνων τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἀνθρωπότητος παρασκευάζων, σὺ μόνος ἐν μέσῳ τῆς σιγῆς τῆς νυκτὸς εἶσαι ὁ μάρτυς τῆς ἀποφάσεώς μου. Ὁμνῶ ὅτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἀφιερῶ ἑμαυτὸν ὑπὲρ τῆς φίλης πατρίδος καὶ ἐάν ποτε λησμονήσω τὴν ὑπόσχεσίν μου ταύτην, ἐάν οἱ λογισμοί μου ἀπομακρυνθῶσι ποτε ἀπὸ τῆς τύχης της, εἰς τὰ σκότει ἐνθα ὁ ἐνάρτεος ἀναπαύεται, ἐκεῖ ἡ ὕψης τῆς ἀλγούσης πατρίδος, ἥς ἔλθῃ νὰ κατατράξῃ τὴν ἡσυχίαν μου, ἐκεῖ ἡ μάστιξ τῆς συνειδήσεως, ἡ ἀδυσώπητος Ἑριννύς, ἥς διεγείρῃ τὴν ἐπίσρ-
κον καρδίαν μου.»

Εἶπον ταῦτα καὶ καταβὰς βραδέως τὸν λόφον τῆς Ἀκροπόλεως διηυθύνθη συννους καὶ ἐκπεπληγμένος πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν. Ἰδοὺ διατὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη διὰ παντὸς μένει ἀνεξάλειπτος ἐκ τῆς μνήμης μου. Ἰδοὺ τίς ἀντὶ φίλου, ἀντὶ πατρός, μοι ἔδειξε τὴν ὁδόν, ἣν ὤφειλον ν' ἀκολουθήσω, καὶ ἔκτοτε πρὸς τὴν τεθλιμμένην ἐκείνην μορφὴν στρέφω ἀπαύστως καὶ σκέψεις καὶ αἰσθήματα. Ἀλλ' εἴθε ἡ διαδεχόμενη τὴν καθ' ἡμᾶς γενεάν, νεολαία, εὐτυχεστέρα ἡμῶν νὰ δυνηθῇ ποτε ν' ἀπομάξῃ τῆς ἀλγούσης πατρίδος τὸ δάκρυ, εἴθε ἐπὶ τῶν ἡμερῶν της ἀκάματοι τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπόστολοι ἐκ τῶν διδασκαλείων τῆς Ἑλλάδος ὁρμώμενοι, νὰ φέρωσι τὰ νάματα τῆς παιδείας πρὸς τοὺς διψαλέους ἀδελφούς· εἴθε Ἑλληνίδες ἐπὶ τῇ ἐθνικότητι αὐτῶν σεμνυνόμεναι, νὰ τείνωσιν χεῖρας ἀρωγὰς πρὸς τὰς ἐν τῇ δουλωσίᾳ ἀδελφάς· εἴθε τέλος καὶ γὰρ, τὸ ἐπίπνον τοῦ βίου διανύων στάδιον, νὰ ἴδω ὑποφῶσκον τὸ λυκαυγὲς τῆς ἀναγεννωμένης πατρίδος καὶ εἰς τὸ παρήγορον ἐκεῖνο θέαμα ἐπαναπαύων τὸ βλέμμα, νὰ κλείσω τοὺς ὀφθαλμούς εὐελπὶς ὅτι ὁ ἀστὴρ τοῦ Ἑλληνισμοῦ θέλει καὶ πάλιν ἀνατελεῖ ζωογόνος καὶ τηλαυγῆς! γένοιτο, γένοιτο!

ὑπὸ τῆς κυρίας Α. Γ. Π.

ΤΟ ΚΑΡΣ

Τὸ πρὸ μικροῦ ἄλωθεν Κάρς εἶναι τὸ ἰσχυρότερον φρούριον τῆς Ἀρμενίας, ἡ δὲ ὁμώνυμος πόλις θεωρεῖται παρὰ τῶν Μουσουλμάνων ὡς ἁγία, διότι περι-
κλείει τοὺς τάφους τῶν ἁγίων τοῦ Ἰσλάμ καὶ τὰ ση-
μαντικότερα τεμένη. Κατὰ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα τὸ Κάρς ἐκυριεύθη, ἡ δὲ πόλις ἐλεηλατήθη παρὰ τῶν Σελγιούκων. Κατὰ τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα ἐκυ-
ρίευσαν αὐτὸ οἱ Μογγόλοι, καὶ περὶ τὸ 1387 τὸ τε
φρούριον καὶ ἡ πόλις κατεστράφησαν, κατόπιν ὅμως
ἀνωκοδομήθησαν. Τῷ 1735 ὁ σάκης Ναδὶρ, μετὰ
100 χιλιάδων ἀνδρῶν, ἐπολιορκήσας τὸ Κάρς, ὅπερ
ἐσώθη, χάριν τῆς μεταξὺ Τουρκίας καὶ Περσίας διω-
μολογηθείσης συνθήκης. Τῷ 1828 τὸ Κάρς ἐπολιορ-